

EXPUNERE DE MOTIVE

I. MOTIVUL ADOPTĂRII ACTULUI NORMATIV

Prezenta propunere legislativă identifică și abordează insuficiențele reglementării actuale din domeniul protecției consumatorilor în relația lor cu instituțiile de credit și entitățile financiare. Analizând cadrul legislativ actual și evoluția pieței creditare interne, se constată că legislația în vigoare nu oferă un nivel adecvat de protecție a consumatorilor împotriva practicilor abuzive referitoare la dobânzi excesive și costuri de creditare disproporționate.

Starea de fapt demonstrează că, în contextul actual al pieței financiar-bancare din România, consumatorii se confruntă cu rate de dobândă semnificativ ridicate care depășesc cu mult rata de referință practică de Banca Națională a României. Aceste practici au generat situații în care accesul consumatorilor la credit devine dificil sau imposibil, iar cei care au acces se confruntă cu oneri financiare greu de suportat. Consumatorii care recurg la credite de consum se găsesc adesea în situații în care costul total al creditării depășește valoarea creditului inițial de mai mult de o dată, creând riscuri semnificative de datorii nesuportabile și comportamente economice iraționale datorate lipsei informației complete și a avertismentelor adecvate.

Principiile de bază care fundamentează această reglementare sunt: protecția consumatorului ca scop esențial al legii, menținerea echilibrului contractual în raporturile dintre consumatori și instituțiile de credit, asigurarea integrității pieței financiar-bancare prin eliminarea practicilor neloiale, promovarea transparenței și informării complete a consumatorilor și conformitatea cu standardele de protecție a drepturilor fundamentale, inclusiv cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Finalitatea reglementării propuse constă în instituirea unor mecanisme legale care să limiteze dobânzile și costurile totale ale creditării la niveluri rezonabile, să impună furnizarea de avertismente clare privind riscurile asociate, și să elimine caracterul executoriu al anumitor instrumente de creanță pentru consumatori. Elementele noi introduse includ: plafonarea dobânzii anuale efective la 3 puncte procentuale peste rata BNR pentru credite imobiliare; limitarea la 10 puncte procentuale pentru credite de consum cu excepții specifice; obligația avertismentelor vizibile cu caractere de minimum 14 puncte; și eliminarea caracterului executoriu al cambiei, biletului la ordin și cecului precum și a numeroase alte instrumente pentru consumatori.

II. IMPACTUL SOCIOECONOMIC

Efectele asupra mediului macroeconomic

Adoptarea reglementării va genera efecte pozitive asupra stabilității macroeconomice. Limitarea dobânzilor excesive va reduce riscurile de insolvență și va diminua ponderea datoriilor neperformante din portofoliile instituțiilor de credit. Consumatorii cu costuri reduse vor dispune de venituri disponibile mai mari, susținând consumul și contribuind la creșterea economică pe termen mediu și lung.

Efectele asupra mediului de afaceri

Impactul asupra instituțiilor de credit va fi diferențiat. Pe termen scurt, instituțiile cu modele de business bazate pe dobânzi excesive vor trebui să restructureze strategiile de pricing. Pe termen mediu și lung,

piața va deveni mai competitivă, iar instituțiile vor fi încurajate să-și eficientizeze operațiunile. Se preconizează că instituțiile mai mari și mai eficiente vor obține avantaje competitive, accelerând consolidarea pieței.

Efectele asupra mediului social

Protecția consumatorilor va îmbunătăți semnificativ situația segmentelor vulnerabile ale populației. Milioane de români care au contractat credite în condiții abuzive vor beneficia de protecție legală. Obligația furnizării de avertismente va crește conștientizarea privind riscurile creditării, promovând comportamente mai raționale. Eliminarea caracterului executoriu pentru consumatori va reduce riscurile de executare silită.

Evaluarea costurilor și beneficiilor

Beneficiile socioeconomice sunt semnificative: protecția milioane de consumatori, reducerea riscurilor de supraîndatorare, creșterea stabilității financiare, conformitatea cu principiile europene. Costurile se materializează în comprimarea marjelor de profitabilitate ale instituțiilor de credit în segmentul creditelor la consumatori. Raportul cost-beneficiu este favorabil consumatorului și societății.

III. IMPACTUL FINANCIAR ASUPRA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Reglementarea propusă nu generează impacturi directe semnificative asupra bugetului general consolidat. Prin caracterul său regulatoriu, nu implică cheltuieli bugetare directe. Instituțiile de credit vor suporta costurile restructurării portofoliilor și ajustării sistemelor informatice. Pe termen scurt, nu se preconizează cheltuieli bugetare suplimentare. Impactele bugetare vor fi indirecte: reducerea riscului de insolvență va reduce presiunea asupra fondurilor de asistență socială; stabilitatea macroeconomică va genera venituri fiscale suplimentare din creșterea economică. Pe termen lung (5 ani), efectele sunt pozitive: consolidarea stabilității financiare va reduce transferurile sociale; creșterea consumului va genera venituri din TVA și accize; reducerea procedurilor de insolvență va reduce costurile administrative și judiciare.

IV. IMPACTUL ASUPRA SISTEMULUI JURIDIC

Reglementarea este compatibilă cu directivele europene de protecție a consumatorilor și cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene care a consolidat principiile de protecție. Măsurile sunt proporționate și nu introduc discriminări.

Reglementarea se conformează jurisprudenței CEDO în privința protecției proprietății, dreptului la viață privată și familială și principiilor de echitate. CEDO a reconfirmat că statul are dreptul de a interveni în relații contractuale pentru protecția intereselor publice legitime, cu condiția proporționalității. Măsurile sunt proporționate și se încadrează în această excepție.

Propunerea contribuie la armonizarea legislației naționale cu standardele europene de protecție a consumatorilor. Se aliniază cu tendințe observate în alte state membre de a introduce protecții suplimentare pentru consumatori la nivel național, dincolo de directivele europene, în contextul unei piețe creditare cu particularități locale.

V. CONSULTĂRI DERULATE ȘI RECOMANDĂRI

În procesul de elaborare, au fost derulate consultări cu organizații de protecție a consumatorilor și specialiști în drept. Recomandările au fost integrate în textul propunerii, acordând greutate semnificativă susținerii protecției consumatorilor și armonizării cu reglementările internaționale.

VI. ACTIVITĂȚI DE INFORMARE PUBLICĂ

Implementarea legii va fi însoțită de activități sistematice de informare: campanie de conștientizare publică prin mass-media și parteneriate cu organizații de protecție a consumatorilor; publicarea ghidurilor și materialelor informative pe site-urile instituțiilor de credit și în punctele lor de lucru; formarea specialiștilor din instituții de credit; și colaborare cu autoritățile locale și instituțiile de asistență socială pentru a asigura informarea consumatorilor vulnerabili.

VII. MĂSURI DE IMPLEMENTARE

Banca Națională a României va adapta funcțiile de supraveghere și control pentru a monitoriza conformitatea instituțiilor de credit cu noile limite. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor va extinde competențele și resursele.

Administrațiile locale vor fi implicate în campania de conștientizare publică. Serviciile sociale locale vor oferi consiliere consumatorilor.

VIII. EVALUARE A IMPACTULUI ASUPRA DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE

Propunerea a fost analizată din perspectiva impactului asupra drepturilor fundamentale. Evaluarea constată că: dreptul la protecție împotriva exploatării economice este consolidat prin limitarea dobânzilor abuzive; dreptul la proprietate al consumatorilor este protejat prin limitarea caracterului executoriu; dreptul la informație este consolidat prin obligația avertismentelor clare; și dreptul la viață privată și familială este protejat prin limitarea executării silite abuzive. Reglementarea nu elimină drepturi, ci le protejează și le echilibrează în conformitate cu jurisprudența CEDO.

Măsurile propuse vor contribui semnificativ la protecția consumatorilor și la stabilitatea pieței creditare din România, în conformitate cu interesul public și cu principiile statului de drept.

INIȚIATOR:

Senator AUR – NICULINA STELEA

Senator AUR – PETRIȘOR-GABRIEL PEIU

Senator AUR – PETRE-GEORGE CEZAR

LISTA
Sustinătorilor propunerii legislative - „Lege pentru modificarea și completarea
unor acte normative în domeniul protecției consumatorilor”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	VASILE MARIAN	AUR	
2	TEIU PETRIȘOR-GABRIELA	AUR	
3	ANDREI EMIL DÎRLĂU	AUR	
4	Istvan Geanănuș	AUR	
5	CRISTINA SUMITRESCU	AUR	
6	Silgeanu Bobin	AUR	
7	Pete George Cesaș	AUR	
8	VLAHU NICOLAE	AUR	
9	Cristina VĂRTOU	AUR	
10	CONSTANȚA MELCU ROȘCA	AUR	
11	STREBA NIKOLINA	AUR	
12	DANIELA STEFĂNESCU	AUR	
13	Sanda M. Ionuț	AUR	
14	STOICA CĂTRIAN-TIJI	A.U.R.	

LISTA
Sustinătorilor propunerii legislative - „**Lege pentru modificarea și completarea
unor acte normative în domeniul protecției consumatorilor**”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15	Plăeșu Laureanțiu	A.U.R.	
16	Lăușic Sorin	AUR	
17	Parasca Teofil	AUR	
18	SPAȘU DUMITRU	A.U.R.	
19	Bărcan Dorina	AUR	
20	ROMAN MARIUS - VALENTIN	AUR	
21	IACOB C. CIPRIAN	A.U.R.	

LISTA
Susținătorilor propunerii legislative - Lege pentru modificarea și completarea unor
acte normative în domeniul protecției consumatorilor

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	Butyrua Cristina-Iuliu	AUR	
2.	FRONEA GABRIEL	AUR	
3.	GURLU, HENRIU - CITANIAN	AUR	
4.	PUSCĂȘU PETRE	AUR	
5.	MITREA DUMITRIŢA	AUR	
6.	Velcescu Florin Bogdan	AUR	
7.	SORIN MUNCĂȘU	AUR	
8.	Constantinescu Aneta-Claudia	AUR	
9.	Dascălu CRISTINA EMERANUELA	AUR	
10.	Lucean Florin PUȘCĂȘU	AUR	
11.	BIRO DANIEL - RĂZVAN	AUR	
12.	CIORNEȘ DANIEL-CĂTILIN	AUR	
13.	BARSTAN TIBERIU CRAIȘIU	AUR	
14.	BORDIAN ALEXANDRU	AUR	

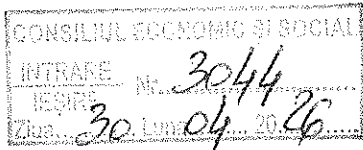
LISTA
 Susținătorilor propunerii legislative - Lege pentru modificarea și completarea unor
 acte normative în domeniul protecției consumatorilor

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15.	IOSEB COSMIN TEODOR	AUR	
16.	CANCEA SILVIU	AUR	
17.	ISACIU GEORGEL	AUR	
18.	POPESCU ANTONIO GABI	AUR	
19.	TILEA JIRO	AUR	
20.	MATIASA DAN	AUR	
21.	CACINE GHZ MATEIS	AUR	
22.	CIPRIAN PARAJCIV	AUR	
23.	LAGAN MONICA	AUR	
24.	MUSAI LUCIAN	AUR	
25.	NALINIU Munteanu	AUR	
26.	GHEORGHE IONEL	AUR	
27.	NEAMTU MIHAIL	AUR	
28.	PASCARIU MIHAIL-COSMIN	AUR	

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul protecției consumatorilor

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
29.	GHERASIN LAURA	AUR	
30.	Brunuseels Ramona	AUR	
31.	Mulpoiu Dorel	AUR	
32.	Papouci FULIN CORNEL	AUR	
33.	NEGUESCU MIHAÏ - BOGDAN	AUR	
34.	MICLAU SAMUEL - VIRGIL	AUR	
35.	ARIANA - ELENA CIRLIGEANU	A.U.R.	
36.	LOVIN RAMONA	AUR	
37.	GHEORGHE MIHAÏ CLAUDIU	AUR	
38.	COLEȘA IULIE ALIN	AUR	
40.	ȚĂNEȘCU SILVIU - TITUS	AUR	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul protecției consumatorilor

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I – Legea nr. 243/2024 privind protecția consumatorilor cu privire la costul total al creditării și la cesiunea de creanțe publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 807 din 13 august 2024, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 1

Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori, instituțiile de credit care acordă credite potrivit Ordonanței de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare, instituțiile financiare nebancare care acordă credite potrivit Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, și entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe, stabilind reguli de protecție a consumatorilor contra dobânzilor excesive în scopul menținerii echilibrului contractual și al asigurării integrității pieței financiar-bancare interne.”

2. La articolul 2, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) cesionarul de creanțe - orice entitate care efectuează un transfer al unei creanțe individuale sau al unui portofoliu de creanțe de la un creditor financiar la un terț, inclusiv o entitate care desfășoară activitatea de recuperare de creanțe sau o entitate ce are drept obiect de activitate emiterea de instrumente financiare securizate în baza unui portofoliu de creanțe, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a

Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 288/2010, cu modificările și completările ulterioare, și ale Ordonanței de urgență nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 134/2023, cu modificările și completările ulterioare;”

3. La articolul 2, litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) credit oferit consumatorilor pentru bunuri imobile - este creditul acordat în scopul efectuării de investiții imobiliare cu destinație locativă sau cu altă destinație decât cea locativă ori în scopul rambursării unui credit ipotecar pentru investiții imobiliare contractat anterior, precum și creditul garantat cu ipotecă asupra unor bunuri imobile ori care implică un drept legat de un bun imobil;”

4. La articolul 2, litera f) se modifică și va avea următorul cuprins:

„f) credit de consum - creditul sau împrumutul acordat unei persoane fizice care nu este garantat cu ipotecă imobiliară;”

5. La articolul 2, litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:

„g) dobânda anuală efectivă, denumită în continuare DAE - costul total al creditului pentru consumator, exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului, după caz, inclusiv costurile deschiderii și menținerii unui anumit cont, costurile utilizării unui mijloc de plată atât pentru tranzacții, cât și pentru trageri din acel cont, precum și alte costuri legate de operațiunile de plată care sunt incluse în costul total al creditului pentru consumator, ori de câte ori deschiderea unui cont sau menținerea acestuia este obligatorie pentru obținerea creditului sau pentru obținerea acestuia în conformitate cu termenii și condițiile oferite, egală, pe o perioadă de un an, cu valoarea actuală a tuturor angajamentelor - trageri, rambursări și costuri, viitoare sau prezente, convenite de creditor și de consumator, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 288/2010, cu modificările și completările ulterioare, și ale Ordonanței de urgență nr. 52/2016, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 134/2023, cu modificările și completările ulterioare;”

6. La articolul 2, litera j) se modifică și va avea următorul cuprins:

„j) costul total al creditului pentru consumator - toate costurile, inclusiv dobânda, dobânda penalizatoare, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte împrumutatul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de către creditor, cu excepția taxelor notariale; costurile pentru

serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special primele de asigurare, sunt incluse dacă încheierea contractului de servicii este obligatorie pentru obținerea creditului însuși sau pentru obținerea acestuia în concordanță cu clauzele și condițiile prezentate; costul evaluării bunului, excluzând costurile pentru înregistrarea transferului dreptului de proprietate asupra bunului imobil și orice costuri plătibile de către consumator pentru nerespectarea angajamentelor prevăzute în contractul de credit;”

7. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4.

DAE la creditele oferite consumatorilor pentru bunuri imobile nu poate depăși cu mai mult de 3 puncte procentuale dobânda la facilitatea de creditare practică de Banca Națională a României pe piața financiar-bancară internă.”

8. Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 5.

În cazul creditelor de consum, DAE nu poate depăși cu mai mult de 10 puncte procentuale dobânda la facilitatea de creditare practică de Banca Națională a României.”

9. Articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 6.

(1) Prin excepție de la prevederile art. 5, în cazul creditelor de consum în valoare maximă de 15.000 lei, costul total al creditării nu poate depăși 1% pe zi și, concomitent, valoarea totală plătibilă de către consumator nu poate depăși dublul valorii totale a creditului.

(2) Prin excepție de la prevederile art. 5, în cazul creditelor de consum cu valoare cuprinsă între 15.001 lei și 20.000 lei, costul total al creditării nu poate depăși 0,8% pe zi și, concomitent, valoarea totală plătibilă de către consumator nu poate depăși dublul valorii totale a creditului.

(3) Prin excepție de la prevederile art. 5, în cazul creditelor de consum cu valoare cuprinsă între 20.001 lei și 25.000 lei, costul total al creditării nu poate depăși 0,6% pe zi și, concomitent, valoarea totală plătibilă de către consumator nu poate depăși dublul valorii totale a creditului.”

Art. II – Orice creditor financiar are obligația de a include în publicitatea privind contractele de credit și în informațiile precontractuale următoarele avertismente, într-un format vizibil, cu caractere cu mărimea de minimum 14 p, bold, utilizând fontul Times New Roman, în funcție de tipul de credit:

- a) „ATENȚIE! BANII ÎMPRUMUTAȚI COSTĂ BANII!”, în cazul oricărui tip de credit;
- b) „ATENȚIE! CREDIT ÎN VALUTĂ! DEPRECIEREA MONEDEI NAȚIONALE POATE CREȘTE CONSIDERABIL SUMA DE RAMBURSAT!”, în cazul creditelor acordate în valută;
- c) „ATENȚIE! DOBÂNDĂ VARIABILĂ! MAJORAREA INDICELUI DE REFERINȚĂ CREȘTE AUTOMAT SUMA DE RAMBURSAT!”;
- d) „ATENȚIE! CREDIT RAMBURSAT ÎN RATE EGALE (ANUITĂȚI)! VEȚI PLĂTI MAI MULTĂ DOBÂNDĂ!”;
- e) „ATENȚIE! CREDIT RAMBURSAT ÎN RATE DESCRESCĂTOARE! RATE MAI MARI LA ÎNCEPUT!”.

Art. III – La art. 120 din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1027 din 27 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

„(2) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în situația în care debitorul sau garantul este consumator, în sensul legislației privind protecția consumatorilor.”

Art. IV – La articolul 52 din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 259 din 21 aprilie 2009, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în situația în care debitorul sau garantul este consumator, în sensul legislației privind protecția consumatorilor.”

Art. V – La articolul 61 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 100 din 01 mai 1934, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alin. (2) și (3), cu următorul cuprins:

„(2) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în situația în care trasul, avalistul sau girantul este consumator, în sensul legislației privind protecția consumatorilor.”

(3) În mod corespunzător, dispozițiile prezentului articol nu se aplică nici în cazul în care emitentul biletului la ordin sau avalistul ori girantul acestuia este consumator, în sensul legislației protecției consumatorilor.”

Art. VI – La articolul 53 din Legea nr. 59/1934 asupra cecului publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 100 din 01 mai 1934, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

„(2) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în situația în care trăgătorul, girantul sau avalistul este consumator, în sensul legislației privind protecția consumatorilor.”

Art. VII – Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 247 din 10 aprilie 2015, se completează după cum urmează:

1. La articolul 639, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Dispozițiile alineatului (1) din prezentului articol nu se aplică în situația în care debitorul sau garantul este consumator, în sensul legislației privind protecția consumatorilor.”

2. La articolul 641, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

„(2) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în situația în care debitorul sau garantul este consumator, în sensul legislației privind protecția consumatorilor.”

Art. VIII – La articolul 42 din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 5 martie 2013, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (6') se abrogă.

Art. IX – La articolul 31 din Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679 din 7 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (17) se abrogă.

Art. X – Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului

Președintele Camerei Deputaților